

УДК 378:81'271

Ірина ГОЛУБОВСЬКА,

orcid.org: 0000-0002-0875-8487

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови

Житомирського державного університету імені Івана Франка

(Житомир, Україна) holubovskaiv@ukr.net

Валентина ПІДГУРСЬКА,

orcid.org: 0000-0002-9882-6390

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови

Житомирського державного університету імені Івана Франка

(Житомир, Україна) Tinulia@ukr.net

ПРАВОПИСНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

У статті наголошено на тому, що ефективна мовленнєва діяльність у різних її видах, зокрема в писемній формі професійного спілкування не можлива без опанування фахівцями базових правописних навичок. Актуальна проблема впровадження нової редакції українського правопису (2019 р.) в закладах вищої освіти дотепер недостатньо досліджена, тому автори статті представили спробу вирішення вказаного питання з урахуванням реальних можливостей лінгвістичної підготовки студентів-нефілологів. Зазначено, що «Українська мова за професійним спрямуванням» – єдиний обов'язковий мовний курс для всіх вітчизняних здобувачів вищої освіти, незалежно від їх майбутнього фаху. На думку авторів статті, вивчення саме цієї лінгвістичної дисципліни може позитивно вплинути на загальний рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх бакалаврів. Чинна програма курсу, затверджена

Міністерством освіти і науки України (наказ № 1150 від 21.12.2009 р.), не передбачає систематичної роботи з вивчення правописних норм і правил сучасної української літературної мови, однак в усіх трьох змістових модулях дисципліни закладені потенційні можливості для роботи з названої проблеми. Мета статті: окреслити оптимальні шляхи формування правописної компетентності у здобувачів вищої освіти на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. Завдання: визначення специфіки курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» у площині вивчення орфографії та пунктуації; розробка різнопланових тренувальних завдань, зорієнтованих на правописні новації, для закріплення відповідних навичок у студентів-нефілологів. Зазначено, що систематична робота з формування правописної грамотності майбутніх фахівців на заняттях з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» сприятиме підвищенню якості їх фахової підготовки.

Ключові слова: *орфографія, пунктуація, правопис, правописна компетентність, українська мова за професійним спрямуванням.*

Iryna HOLUBOVSKA,

orcid.org: 0000-0002-0875-8487

Candidate of Philological Sciences,

*Associate Professor of the Department of Primary Education and Culture of
Professional Language*

*Zhytomyr Ivan Franko State University
(Zhytomyr, Ukraine)holubovskaiv@ukr.net*

Valentyna PIDHURSKA,

orcid.org: 0000-0002-9882-6390

Candidate of Pedagogical Sciences

*Associate Professor of the Department of Primary Education and Culture
of Professional Language*

STUDENTS' SPELLING TRAINING AT THE CLASSES OF UKRAINIAN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES

The article emphasizes that effective speech activity in its various forms, in particular in the written form of professional communication, is impossible without mastering the basic spelling skills. The actual problem of implementation of the new edition of the Ukrainian law (2019) in higher educational establishments has not been sufficiently studied yet, therefore the authors of the article presented the attempt to solve this problem taking into the account the real possibilities of linguistic training of students in the field of philology. It is stated that "Ukrainian Language for Professional Purposes" is the only obligatory language course for all domestic higher education students, regardless of the field of their study.

The authors are convinced that studying this very linguistic discipline can positively influence the general level of orthographic and punctuation literacy of future bachelors. The current curriculum, approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine (Order № 1150 of 21.12.2009), does not provide for systematic work on the study of spelling standards and rules of everyday Ukrainian literary language, however, all three content modules of the discipline have the potential to work on the above mentioned problem.

The article's goal is to define the optimal ways of formation of spelling competence of higher education students in the classes of "Ukrainian Language for Professional Purposes". The objectives of the article are to determine the specificity of the course "Ukrainian Language for Professional Purposes" in the study of orthography and punctuation, to work out different planned training tasks, focused on spelling innovations for consolidation of the appropriate skills of non-philological students.

It is pointed out that systematic work on the formation of spelling literacy of future specialists in the course of "Ukrainian Language for Professional Purposes" will contribute to the improvement of the quality of their skills.

Keywords: *orthography, punctuation, spelling, spelling competence, Ukrainian language for professional purposes.*

Постановка проблеми. Сьогодення потребує кваліфікованих фахівців, спроможних до ефективної мовленнєвої діяльності в різних її видах, зокрема до професійного спілкування в писемній формі, а це не можливо без опанування базових правописних навичок. Професор Іван Хом'як убачає суспільно корисне значення грамотного письма в тому, що людина, яка володіє такими навичками,

легко складе будь-який документ, підготує лекцію, доповідь чи промову, без труднощів зробить необхідні нотатки чи витяги з прочитаного, тези або ж конспект прослуханого, чим долучиться до загальнодержавної справи підвищення рівня виконавської дисципліни й культури управління. На думку науковця, проблема формування орфографічних навичок має соціальний характер і потребує постійної й неослабної уваги (Хом'як, 2002: 2).

Нова редакція «Українського правопису», затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. (Питання українського правопису, 2019), набула чинності 30 травня 2019 року. Людям, не причетним до філології, не так просто зорієнтуватися в усіх нових правилах, тому педагоги-словесники мають не тільки активно популяризувати правописні новації, а й допомагати українцям практично опанувати орфографічні норми.

Олександр Скопненко, заступник директора з наукової роботи Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, справедливо зазначає: «У сучасних умовах великого інформаційного навантаження перед усіма членами мовного колективу, не тільки перед гуманітаріями, постає вкрай важливе завдання без зайвих емоцій адаптуватися до чинної редакції Українського правопису, щоб не перетворювати на бойовище той простір, у якому всі мають почуватися впевнено» (Скопненко, 2020: 86). На нашу думку, особливу увагу варто звернути на здобувачів вищої освіти, адже будь-яка професія потребує освічених і грамотних фахівців, спроможних бездоганно оформити писемний текст.

Аналіз останніх досліджень. Актуальні питання формування правописних навичок в учнів та студентів розглядалися у працях А. Бурячка, Н. Бондаренко, М. Вашуленка, В. Вітюк, А. Віцюк, Н. Гуйванюк, А. Загнітка, О. Караман, Г. Козачук, І. Мельниченка, М. Пентилюк, Л. Скуратівського, І. Хом'яка, Н. Шкуратяної, І. Ющука, С. Яворської тощо. Проблема впровадження нової редакції українського правопису (2019 р.) у вишах на сьогодні досліджена ще недостатньо. Проаналізуємо декілька праць, які були опубліковані після затвердження нової редакції правопису.

Валентина Вітюк та Анна Лякішева (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк) в низці статей (Вітюк, Лякішева, 2019; Вітюк, 2020а; Вітюк, 2020b) здійснюють огляд засобів навчання, які можна використовувати у процесі формування правописної компетентності майбутніх учителів початкових класів. У своїх студіях дослідниці виявляють актуальну причину недостатньої правописної грамотності студентів. На їх думку, це втрата інтересу до читання високохудожніх текстів. Зокрема відзначається шкідливий вплив гаджетів, постійне використання яких не сприяє формуванню правильних графічних образів слів. Нині складно довести студентам життєву необхідність бути грамотними, оскільки в країні на низькому рівні престижність освіченості, відсутня чітка законодавча база розвитку державної української мови. Правописну вправність науковиці справедливо розглядають не лише як орфографічну та пунктуаційну довершеність, а в більш широкому плані – вільне володіння нормами сучасної української літературної мови в усному та писемному мовленні (Вітюк, Лякішева, 2019: 116).

Інна Демешко (Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка) у статті «Застосування правописних компетентностей при вивченні дисциплін мовознавчого циклу» досліджує специфіку лінгвістичної підготовки майбутніх філологів (Демешко, 2020). Ірина Корнієнко (Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського) у студії «Проектне навчання мови у компетентнісному дискурсі» представляє опис інформаційно-ігрового навчального проекту для учнів «Зміни до українського правопису», спрямованого на рельєфне визначення правописних позицій та їх емоційне сприйняття й логічне засвоєння (Корнієнко, 2020).

Отже, науковці пропонують шляхи підвищення правописної компетентності учнів ЗОШ і студентів ЗВО, що опановують філологічні й дотичні до них спеціальності: учитель початкових класів отримує необхідну лінгвістичну підготовку. Проте бакалаври нефілологічних спеціальностей, які

не мають можливості вивчати курс сучасної української літературної мови, опинилися поза увагою дослідників. На нашу думку, викладачі-словесники не повинні обмежуватись лише популяризацією правописних новацій, а й мають допомагати студентам усіх спеціальностей практично засвоювати нові правила.

У чинних навчальних планах для вітчизняних вишів відсутній курс «Практикум з української мови», який у минулі роки уможлилював скрупульозну роботу з опанування орфографії та пунктуації. У зв'язку з цим зростає значимість курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». На нашу думку, вивчення саме цієї лінгвістичної дисципліни може позитивно вплинути на загальний рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх бакалаврів.

Мета статті: окреслити оптимальні шляхи формування правописної компетентності у здобувачів вищої освіти на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.

Завдання: визначення специфіки курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» у площині вивчення орфографії та пунктуації; розробка різнопланових тренувальних завдань, зорієнтованих на нову редакцію правопису (2019), для формування правописної компетентності у студентів-нефілологів.

Виклад основного матеріалу.

Орфоепічна, лексико-фразеологічна, граматична, стилістична, правописна тощо компетентності є складовими елементами мовної компетентності. Характеризуючи правописну компетентність майбутніх філологів, Іван Хом'як вказує на сформованість таких умінь: 1) знаходити й розпізнавати орфограми та пунктограми в написаному тексті, розрізняти їх види; 2) з'ясовувати вживання орфограм і пунктограм; 3) користуватися словниками для перевірки правильності написань; 4) грамотно оформлювати писемне мовлення з урахування морфограм і пунктограм; 5) знаходити й виправляти орфографічні та пунктуаційні помилки у своєму та чужому тексті (Хом'як та ін., 2020: 22).

На нашу думку, переважна більшість перерахованих умінь безпосередньо пов'язана з правописною компетентністю й бакалаврів-нефілологів (за винятком першого й другого вмінь, розрахованих на спеціальну лінгвістичну підготовку). Тож під правописною компетентністю студента-нефілолога ми розуміємо передусім вміння свідомо оформлювати писемне мовлення з опорою на знання норм українського правопису та ефективно використовувати електронні і друковані версії авторитетних джерел для перевірки та подальшого виправлення орфограм та пунктограм у вже написаному тексті.

Через відсутність окремої навчальної дисципліни, спрямованої на формування правописної компетентності бакалаврів, що здобувають нефілологічні спеціальності, викладачі-словесники змушені оптимально використовувати можливості курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». У вітчизняних закладах вищої освіти цей предмет читається за навчальною програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України (Про затвердження програм, 2009). Хоча згадана програма не передбачає систематичної роботи з вивчення правописних норм сучасної української літературної мови, проте в кожному з трьох змістових модулів закладені потенційні можливості для роботи з названої проблеми.

Завдання викладача – створити необхідні умови для вивчення орфографії та пунктуації, використовуючи ресурси навчальної програми з максимальною ефективністю. Бакалаври на практиці опановують важливі орфографічні та пунктуаційні норми, на основі чого в них формується правописна компетентність. Варто використовувати різноманітні завдання: підготовка повідомлень з історії української орфографії та пунктуації; різні види диктантів; тренувальні вправи; реферування наукових праць із складних питань правопису; орфографічний аналіз тексту; ведення словника труднощів української мови; поточне тестування тощо.

Найбільше уваги питанням правопису приділяється в першому модулі «Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування». Власне, з правописною компетентністю так чи інакше пов'язані всі ключові

питання першої теми «Державна мова – мова професійного спілкування». Зокрема студенти мають осмислити сутність понять «національна мова» та «літературна мова»; засвоїти найістотніші ознаки літературної мови: уніфікованість, стандартність, високу граматичну організацію, розвинену систему стилів й унормованість. Так, виконуючи запропоноване нижче завдання, бакалаври мають можливість порівняти орфографічні норми української та російської мов; практично ознайомитися з важливими змінами в чинному правописі, що стосуються написання разом або окремо слів іншомовного походження з першим іншомовним компонентом, який визначає кількісний вияв чого-небудь: *архі, архи-, блиц-, гіпер-, екстра-, макро-, максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, преміум-, супер-, топ-, ультра-, флеш-*, а також слів із першим іншомовним компонентом *анти-, контр-, віце-, екс-, лейб-, обер-, штабс-, унтер-*.

Завдання 1. Подані слова перекладіть українською і запишіть відповідно до норм нової редакції українського правопису.

Антивирус, архимандрит, блицкриг, веб-сайт, вице-консул, вице-президент, гипермаркет, контр-адмирал, контрудар, лейб-медик, макроэкономика, микроволна, мини-юбка, микропроцессор, мультимиллионер, нанотехнология, обер-лейтенант, обер-мастер, обер-офицер, поливалентный, премиум-класс, суперзвезда, топ-менеджер, ультраправый, ультрафиолетовый, флешмоб, экстраверт, экстраординарный, экс-премьер, экс-чемпион.

У процесі вивчення питання «Мовні норми» звертаємо увагу першокурсників на нові правила вживання невідмінюваного числівника *пів* (у значенні «половина») з наступним іменником. Варто наголосити на тому, що числівник *пів* пишеться разом з іменником у називному відмінку тоді, коли йдеться про єдине поняття.

Завдання 2. Розкрийте дужки й запишіть слова разом або окремо.

(Пів) відра, (пів) міста, (пів) огірка, пів (острова), пів (яблука), пів (ящика), пів (сливи), (пів) Європи, (пів) Житомира, (пів) України, (пів) аркуш, (пів) день,

(пів) хвилини, (пів) лимона, (пів) Одеси, (пів) острів, (пів) захисник, (пів) місяць, (пів) години, (пів) коло, (пів) куля, (пів) оберт, (пів) овал, (пів) хати.

Під час вивчення другої теми «Основи культури української мови» студенти практично опановують специфіку комунікативних ознак мовлення, однією з яких є правильність (орфографічна й пунктуаційна). На нашу думку, цю ключову ознаку можна розглянути на прикладі вивчення змін в орфограмі «Подвоєння приголосних». Так, у слові *священник* тепер пишуться подвоєні літери *nn* (як у слові *письменник*).

Завдання 3. Перепишіть слова, подвоюючи літеру там, де вважаєте за необхідне.

Священик, довгожданий, тряся, осінній, багряний, картоний, вічливий, зелений, бованіти, савець, роззява, безвучний, відкритий, відкриття, гіля, дитя, поросля, зерня, узліся, спросоня, попідтиню, завишки, пічю, нічю, радістю, повістю, група, клас, нето, панó, бароко, Генадій, Сава, Ала, Іля, анотація, іраціональний, здоровений, числений, божествений, священий, зроблений, вивчений, юнат, військомат, житєвий, статя, статей.

Опрацьовуючи названу тему, майбутні бакалаври також з'ясовують місце словників у професійному мовленні, вчать їх розрізняти за змістом і структурою, а також визначають роль словників у підвищенні мовленнєвої культури. Доречною на цьому етапі буде робота з орфографічними словниками та з текстом чинної редакції українського правопису.

У другому змістовому модулі «Професійна комунікація» достатньо уваги приділяється діловому спілкуванню, яке починається із ввічливого звертання до співрозмовника. Граматичним показником звертання в українській літературній мові зазвичай виступає іменник у формі кличного відмінка, про що часто забувають, помилково використовуючи слова в називному відмінку. Безсумнівно, незнання граматики не сприятиме налагодженню конструктивного діалогу з діловими партнерами, бо недотримання мовцем важливих українських традицій може погіршити загальне враження про його етичні переконання.

Завдання 4. Подані імена та імена по батькові запишіть у формі кличного відмінка.

Ольга Дмитрівна, Юлія Омелянівна, Ірина Семенівна, Любов Казимирівна, Людмила Сергіївна, Надія Василівна, Зоряна Олексіївна, Євгенія Зиновіївна, Галина Климентіївна, Таїсія Федорівна, Андрій Григорович, Антон Дем'янович, Павло Анастасович, Юрій Олегович, Панас Володимирович, Богдан Анатольович, Сидір Харитонович, Григорій Станіславович, Іван Федотович.

У процесі обговорення гендерних аспектів спілкування необхідно нагадати студентам про те, що останнім часом значно розширилася сфера використання іменників у формі жіночого роду на позначення посад, професій, звань тощо. На ці тенденції звернено увагу і в новій редакції українського правопису.

Завдання 5. За допомогою суфіксів -к-, -иц-, -ин-, -ес- від поданих іменників утворіть фемінітиви і введіть їх у контекст. Наприклад: підручник мовознавиці Марії Плющ.

Автор, артист, аспірант, баскетболіст, бойко, верстальник, викладач, гуморист, диякон, докторант, директор, економіст, кандидат, кравець, критик, лемко, лідер, лікар, майстер, мистецтвознавець, митець, міністр, музикант, науковець, патрон, плавець, поет, порадник, правознавець, продавець, редактор, ректор, студент, учень, філолог, філософ, хореограф, шахіст.

Предметом вивчення п'ятої теми «Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації» є вимоги: до змісту та розташування реквізитів; до бланків документів; до тексту документа. На нашу думку, практичне втілення цих вимог не можливе без опанування сучасних правописних норм.

Наступні теми присвячені правилам укладання найпоширеніших документів різних типів. Текст ділового папера суворо регламентується як за змістом, так і за бездоганною формою. Тож у процесі опанування автобіографії, заяви, довідки, пояснювальної записки тощо студенти мають змогу не тільки навчитися складати їх зразки, а й закріпити навички орфографічно й пунктуаційно правильного письма.

Третій змістовий модуль «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» також містить важливий матеріал із правопису. У другій темі «Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні» звернено увагу на особливості наукового тексту й викладу думки, а також на оформлювання результатів наукової діяльності. Крім того, студенти вивчають основні правила бібліографічного опису джерел та оформлювання посилань, в основу яких покладені певні орфографічні й пунктуаційні норми. Наприклад: спочатку пишеться прізвище, а потім ініціали автора та ін. Уміння й навички правильного оформлення бібліографії допоможуть студентам і в процесі навчання (підготовка рефератів, курсових, бакалаврських, магістерських робіт, написання наукових статей), і в майбутній діяльності, бо вміння фахівця правильно оформити інноваційний проєкт, програму, вчасно знайти необхідну для роботи інформацію з авторитетних джерел, скласти список рекомендованої літератури є важливою запорукою професійного зростання.

Завдання 6. Ознайомтесь із правилами оформлення бібліографії (ДСТУ 8302:2015). Виправте помилки в оформленні бібліографії.

1) І. В. Голубовська, В. Ю. Підгурська. Методичні рекомендації до модульних контрольних робіт з української мови за професійним спрямуванням; для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». – Житомир, Рута: 2018 рік. – 124 с. 2) В. Ю. Підгурська. Практичні аспекти формування культури мовлення майбутніх менеджерів освіти: «Вісник ЖДУ імені Івана Франка» – Випуск 2 (98) 2020. «Педагогічні науки». Ст. 186–183. 3) І. В. Голубовська Художня специфіка «Ясоччиної книжки» Наталі Забіли Майстерність комунікації у професійній освіті. Житомир : Рута, 2020. С. 18–22

Також у процесі оформлення документів часто виникають проблеми з передачею українськими літерами російських власних назв. Можна запропонувати бакалаврам підготувати відповідне повідомлення за матеріалами нової редакції правопису; проаналізувати список студентів групи у площині орфографічної правильності запису іншомовних прізвищ і т. ін.

Завдання 7. Запишіть російські прізвища відповідно до норм української орфографії.

Александров, Алексеев, Алфёров, Артемьев, Афанасьев, Батырев, Белкин, Беляев, Боров, Васильев, Гордеев, Григорьев, Гумилёв, Донской, Ланской, Лебедев, Лесков, Луговой, Миронов, Михайлов, Муравьев, Нахабцев, Немоляев, Несторов, Пешков, Плещеев, Полевой, Пришвин, Семёнов, Сергеев, Сидоров, Соловьев-Седой, Суриков, Тимирязев, Тихонов, Токарев, Толстой, Трубецкой, Фадеев, Федоров, Хмелёв, Чехов.

Третя тема «Проблеми перекладу й редагування наукових текстів» розглядає типові помилки під час перекладу наукових текстів українською; особливості редагування наукового тексту; помилки у змісті й будові висловлювань. Вивчення цих питань також передбачає закріплення правописної компетентності майбутніх бакалаврів. Так, відповідно до правописних новацій, в іншомовних прізвищах Соєр, Гоя, Феєрбах, Хаям в середині слова зникла вставна літера *й*; у власних назвах Дікенс, Бекі, Текерей тепер відсутнє подвоєння літер *к*; слова проєкт та проєкція пишуться за аналогією до слів *об'єкт*, *траєкторія* тощо.

Завдання 8. Перекладіть слова іншомовного походження українською. Порівняйте орфографічні особливості української та російської мов.

Беллетристика, брутто, бульон, ви́лла, група, инъекция, конвейер, класс, кофе, круиз, либретто, медальон, мозаика, проект, таблоид, траектория, плеер, проекция, паранойя, секвойя, рояль, фаянс, фейерверк, фойе, субъект, нетто, новелла, пицца, павильон; Диккенс, Теккерей, Фейербах, Савойя, Майер, Сойер, Хельсинки, Гёте, Гаити.

Подеколи під впливом ЗМІ студенти помиляються, відмінюючи слова іншомовного походження: приїхати на метрі (замість на метро), улюбленого кіна (замість кіно), президентського вета (замість вето); або ж, навпаки, ігнорують правило, залишаючи незмінними відмінювані іменники *пальто* й *ситро*.

Завдання 9. Подані слова запишіть у дві групи: відмінювані іменники та невідмінювані іменники. У виділених словах визначте рід.

Пюре, бюро, марсельєза, монокль, **колібрі**, бюро, альбатрос, кашне, жабо, рюш, курйоз, рондо, демарш, пюпітр, бязь, бутоньєрка, маркшейдер, пальто, **пенсне**, кіно, гросмейстер, вето, фройляйн, ситро, меню, боа, адажіо, **шимпанзе**, ампула, аташе, ретро, манто, фюзеляж, **мадам**, концерн, медальйон, попурі, радіо, пуант, желе, віскі, **шампунь**, меблі, цейтнот, сайт, какаду, сарі, харчо, цунамі, ікебана, барельєф, агенція, суфле, месьє, каное, ательє, меморандум, комюніке, саше, кашпо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Систематична робота з формування правописної компетентності бакалаврів, що опановують нефілологічні спеціальності, на заняттях з української мови за професійним спрямуванням може суттєво вплинути на рівень їхньої фахової підготовки. Перспективу для майбутніх досліджень убачаємо в розробці професійно орієнтованих завдань та вправ для формування загальної культури писемного мовлення здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Вітюк В. Засоби професійно орієнтованого навчання українського правопису в закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2020. Вип. 1, 39. С. 38–45.
2. Вітюк В. Застосування методичних прийомів розвитку критичного мислення студентів під час вивчення правопису української мови. *Молодь і ринок*. 2020. № 1 (180). С. 83–98.
3. Вітюк В., Лякішева А. Інтелектуальні карти як засіб формування правописної компетентності майбутніх учителів початкової школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 74, № 6. С. 111–126.
4. Демешко І. Застосування правописних компетентностей при вивченні дисциплін мовознавчого циклу. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Випуск 185. С. 89–93.

5. Корнієнко І. Проєктне навчання мови у компетентнісному дискурсі. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 2 (102). С. 91–94.
6. Питання українського правопису. Постанова кабінету міністрів України № 437 від 22 травня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2019-%d0%bf>. (дата звернення: 23.01.2021).
7. Про затвердження програм навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням): наказ МОН № 1150 від 21.12.09 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1150290-09#Text> (дата звернення: 23.01.2021).
8. Скопненко О. Український правопис: традиції і сучасність (малі штрихи до великої історії). *Вісник НАН України*. 2020. № 3. С. 78–87.
9. Хом'як І. М. Лінгвометодичні засади навчання орфографії української мови в основній школі: автореферат дис. ... докт. пед. наук. Київ, 2002. 41 с.
10. Хом'як І. М., Карповець Х. М. Правописна компетентність як елемент професіограми викладача лінгвістичних дисциплін. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VIII (87), Issue: 219, 2020 Feb*. С. 21–24.

References

1. Vitiuk V. Zasoby profesiino oriyentovanogo navchannia ukrayinskogo pravopysu v zakladah vyshchoi osvity. [Techniques for Professionally Oriented Teaching of Ukrainian Spelling in Institutions of Higher Education.] *Zbirnyk naukovykh prats Umanskogo derzhavnogo universytetu. Collection of Papers of Uman State Pedagogical University*. 2020. Number 1, 39, pp. 38–45. [in Ukrainian].
2. Vitiuk V. Zastosuvannia metodycnykh pryymiv rozvytku krytychnogo myslennia studentiv pid chas vyvchennia pravopysu ukraïnskoï movy. [The Use of Methodological Methods of Developing Critical Thinking of Students

- During the Study of Ukrainian Law.] *Molod i rynok. Youth and Market*. 2020. № 1 (180), pp.83–98. [in Ukrainian].
3. Vitiuk V., Liakisheva A. Intelktualni karty yak zasib formuvannia pravopysnoi kompetentnosti maibutnih vchyteliv pochatkovoï shkoly. [Intellectual Pictures as a Means of Shaping Spelling Competence of Primary School Teachers.] *Informatsiini tehnologii i zasoby navchannia. Information Technologies and Learning Tools*. 2019. V. 74, № 6, pp. 111–126. [in Ukrainian].
 4. Demeshko I. Zastosuvannia pravopysnyh kompetentnisnostei pry vyvchennie dystsyplin movoznavchogo tsyклу. [Application of Spelling Competencies in the Subjects of the Language Cycle]. *Naukovi zapysky. Seria: Pedagogichni nauky. Academic notes. Series: Pedagogical Sciences* 2020. Edition 185, pp. 89–93. [in Ukrainian].
 5. Kornienko I. Proiektne navchannia movy u kompetentnisnomu dyskursi. [The Project Teaching of Language in Competent Discourse.] *Nova pedagogichna dumka. New Pedagogical Thought*. 2020. № 2 (102), pp.91–94. [in Ukrainian].
 6. Pytannia ukrainskogo pravopysu. Postanova kabinetu ministriv Ukrayiny # 437 vid 22 travnia 2019 r. [The Issues of Ukrainian Spelling. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 437 of June 22, 2019]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2019-%d0%bf>. (data zvernennia: 22.03.2020). [in Ukrainian].
 7. Pro zatverdzhennia program navchalnoi dyscypliny «Ukrayinska mova (za profesijnym spriamuvanniam)». [On Adoption of Educational Programme of "Ukrainian Language for Professional Purposes"]. Nakaz MON # 1150 vid 21.12.09 roku. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/6122/ (data zvernennia: 22.03.2020). [in Ukrainian].
 8. Skopnenko O. Ukrainskiy pravopys: tradytsii i suchasnist (mali shtryhy do velykoi istorii) [Ukrainian spelling: traditions and modernity (small details to a great history)]. *Visnyk NAN Ukrainy. Herald of the National Academy of Sciences of Ukraine*. 2020. № 3, pp.78–87. [in Ukrainian].

9. Khomiak I. M. Lingvometodychni zasady navchannia orfografii ukrayinskoï movy v osnovnij shkoli: avtoreferat dys. na zdobuttia nauk. Stupenia doktora pedagog. nauk: specz. 13.00.02 «Teoriya i metodyka navchannia ukrayinskoï movy». [Linguistic-methodical Principles of Teaching Ukrainian Language spelling in the Secondary School.] Kyiv, 2002. 33 p. [in Ukrainian].
10. Khomiak I. M., Karpovets Kh. M. Pravopysna kompetentnist yak element profesioqramy vykladacha lingvistychnyh dystsyplin. [Spelling Competence as an Element of Professiogram of a Lecturer in the Field of Linguistic Studies] *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VIII (87), Issue: 219, 2020 Feb., pp. 21–24. [in Ukrainian].